

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

18 avril 2006

PROJET DE LOI
modifiant l'article 167 du Code civil**SOMMAIRE**

1. Résumé	3
2. Exposé des motifs	4
3. Avant-projet	7
4. Avis du Conseil d'État n° 38.429/2	8
5. Projet de loi	11
6. Annexe	14

**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

18 april 2006

WETSONTWERP
**tot wijziging van artikel 167 van
het Burgerlijk Wetboek****INHOUD**

1. Samenvatting	3
2. Memorie van toelichting	4
3. Voorontwerp	7
4. Advies van de Raad van State nr. 38.429/2	8
5. Wetsontwerp	11
6. Bijlage	14

Le Gouvernement a déposé ce projet de loi le 21 avril 2006.

Le «bon à tirer» a été reçu à la Chambre le 27 avril 2006.

De Regering heeft dit wetsontwerp op 21 april 2006 ingediend.

De «goedkeuring tot drukken» werd op 27 april 2006 door de Kamer ontvangen.

<i>cdH</i>	: <i>Centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	: <i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	: <i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	: <i>Front National</i>
<i>MR</i>	: <i>Mouvement Réformateur</i>
<i>N-VA</i>	: <i>Nieuw - Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	: <i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a - spirit</i>	: <i>Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.</i>
<i>Vlaams Belang</i>	: <i>Vlaams Belang</i>
<i>VLD</i>	: <i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

*Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

*Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be*

RÉSUMÉ

L'article 167, alinéa 5, du Code civil, assure une transparence entre plusieurs communes concernées en cas de refus de célébrer un mariage.

Chaque décision de refus est portée à la connaissance de l'officier de l'état civil de la commune d'inscription ou de résidence actuelle d'un des partenaires, si, au moment du refus, sa commune de résidence n'est pas celle où le mariage est déclaré.

Le présent projet veille à ce que l'information en question suive les personnes pendant cinq ans lorsqu'elles établissent leur domicile dans une nouvelle commune.

SAMENVATTING

Artikel 167, vijfde lid, van het Burgerlijk wetboek verzekert een transparantie tussen meerdere betrokken gemeenten in geval van weigering van huwelijksvoltrekking.

Elke weigeringsbeslissing wordt ter kennis gebracht van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving of van actuele verblijfplaats van de partners, indien deze op het ogenblik van de weigering niet dezelfde is als de gemeente van de huwelijksaangifte.

Voorliggend ontwerp zorgt ervoor dat de betreffende informatie de personen tevens gedurende vijf jaar volgt wanneer ze hun hoofdverblijfplaats in een nieuwe gemeente vestigen.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES ET MESSIEURS,

Ce projet de loi vise à assurer une transparence entre les communes en matière de refus de célébrer un mariage.

Ce refus intervient après le constat de l'officier de l'Etat civil de la commune où la déclaration de mariage s'est faite, qu'une des conditions de fond du mariage, visées aux articles 144 à 164 du Code civil, n'est pas remplie : exigence relative à l'âge, au consentement, au statut de célibat et à l'absence d'empêchement lié à la parenté ou à l'alliance.

Actuellement, en application des articles 63, § 4, alinéa 3, et 167, alinéa 5, du Code civil, les informations nécessaires sont déjà portées à la connaissance de l'officier de l'état civil de la commune d'inscription ou de résidence actuelle d'un des partenaires, si sa commune de résidence n'est pas celle où le mariage est déclaré.

Il n'est cependant pas prévu actuellement dans la loi qu'en cas de modification ultérieure du lieu de résidence principale de l'intéressé, la nouvelle commune d'inscription soit également informée du refus de célébrer le mariage dont il a fait l'objet.

Le présent projet veille à ce que l'information en question suive les personnes lorsqu'elles établissent leur domicile dans une nouvelle commune.

Afin de limiter la charge administrative pour les officiers de l'état civil concernés, le délai de communication des données est limité à cinq ans à dater du jour du refus.

Ce délai suffit en effet dans le cadre de la lutte contre les mariages forcés qui concernent principalement de jeunes adultes, et de manière plus générale au vu de l'objectif qui est d'empêcher la récurrence de pratiques frauduleuses.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit ontwerp van wet is erop gericht om transparantie te verzekeren tussen de gemeenten in geval van weigering van huwelijksvoltrekking.

Deze weigering volgt op de vaststelling door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar de huwelijksaangifte is gebeurd, dat één van de grondvoorwaarden van het huwelijk, vermeld in de artikelen 144 tot 164 Burgerlijk wetboek, niet zijn vervuld: de leeftijdsvereiste, de toestemmingsvereiste, de vereiste een ongehuwde staat te hebben, en de vereiste dat er geen verwantschaps- of aanverwantschapsbeletselen rijzen.

Vandaag reeds wordt de nodige informatie in toepassing van de artikelen 63, §4, derde lid, en 167, vijfde lid, van het Burgerlijk wetboek ter kennis gebracht van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving of van actuele verblijfplaats van de partners, indien deze op het ogenblik van de weigering niet dezelfde is als de gemeente van de huwelijksaangifte.

Hiermee wordt in de wet evenwel niet voorzien dat, in geval van latere wijziging van de hoofdverblijfplaats van één van de betrokkenen, de nieuwe gemeente van inschrijving eveneens wordt ingelicht over de weigering tot huwelijksvoltrekking waarvan hij het voorwerp is geweest.

Voorliggend ontwerp zorgt ervoor dat de betreffende informatie de personen volgt wanneer ze hun hoofdverblijfplaats in een nieuwe gemeente vestigen.

Om de administratieve last voor de betrokken ambtenaren van de burgerlijke stand te beperken, wordt de termijn van gegevensoverdracht beperkt tot vijf jaar te rekenen vanaf de dag van de weigering.

Deze termijn volstaat overigens in het licht van de strijd tegen gedwongen huwelijken, die voornamelijk jongvolwassenen betreffen, en meer algemeen in het licht van de doelstelling om herhaling van frauduleuze praktijken te voorkomen.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 1er

Cet article n'appelle pas de commentaire.

Art. 2

Cet article vise à insérer à l'article 167 du Code civil un alinéa 6 afin que l'information concernant le refus de mariage suive les personnes lorsqu'elles s'établissent dans une nouvelle commune.

En réponse aux deuxième et troisième remarques du Conseil d'Etat, il a été précisé dans le texte que l'obligation d'informer les nouvelles communes d'inscription des intéressés incombe à l'officier de l'état civil de la précédente commune d'inscription qui a refusé de célébrer le mariage et pour celui à qui un tel refus a été notifié conformément à l'article 167, alinéa 5, mais aussi successivement aux officiers de l'état civil des communes dans les registres desquelles les intéressés sont inscrits ultérieurement. La communication a lieu par l'insertion dans le dossier visé à l'article 7, § 6, de l'arrêté royal du 16 juillet 1992 relatif aux registres de la population et au registre des étrangers, qui doit être adressé à la nouvelle commune par la précédente, lors de l'inscription dans une nouvelle commune.

A la suite de la quatrième remarque du Conseil d'Etat, la disposition relative au délai a été adaptée. La détermination d'un délai vise à limiter la charge administrative pour les officiers de l'état civil concernés. Le délai de communication des données est porté à cinq ans. Ce délai paraît suffire dans le cadre de la lutte contre le mariage forcé, qui concerne principalement de jeunes adultes. Egalement pour ce qui concerne d'autres pratiques frauduleuses, on peut poser que ladite limitation du délai est proportionnelle en relation avec le risque de récurrence de pratiques frauduleuses.

Quant à la remarque du Conseil d'Etat par rapport à un traitement inégal de candidats au mariage qui maintiennent le même domicile, il y a lieu de clarifier que dans les deux hypothèses, la mention du refus reste dans le dossier des personnes concernées. La seule différence est que cette mention n'est plus explicitement transférée après cinq ans. Pour autant que l'informatisation de l'état civil n'est pas réalisée, une obligation

ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Art. 2

Het artikel beoogt een nieuw zesde lid in te voegen in artikel 167 B.W. teneinde ervoor te zorgen dat de informatie betreffende de huwelijksweigerings de personen volgt wanneer ze zich in een nieuwe gemeente vestigen.

In antwoord op de tweede en derde opmerking van de Raad van State wordt in de tekst verduidelijkt dat de verplichting om de nieuwe gemeenten van inschrijving van de betrokkenen in te lichten geldt voor de ambtenaar van de burgerlijke stand van de vorige gemeente van inschrijving die het huwelijk heeft geweigerd en voor deze die van die weigering in kennis werd gesteld overeenkomstig artikel 167, vijfde lid, maar ook achtereenvolgens voor de ambtenaren van de burgerlijke stand van de gemeenten waar betrokkenen later in die registers ingeschreven zijn. De mededeling gebeurt door invoering in het dossier van betrokkene dat, overeenkomstig artikel 7, § 6, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, bij inschrijving in een nieuwe gemeente, door de vorige gemeente aan de nieuwe gemeente moet worden bezorgd.

Ingevolge de vierde opmerking van de Raad van State werd de termijnbepaling aangepast. De termijnbepaling beoogt de administratieve last voor de betrokken ambtenaren van de burgerlijke stand te beperken. De termijn van gegevensoverdracht wordt op vijf jaar gebracht. Deze termijn blijkt te volstaan in het licht van de strijd tegen gedwongen huwelijken, die voornamelijk jongvolwassenen betreffen. Ook aangaande andere frauduleuze praktijken kan worden gesteld dat de genoemde termijnbeperking proportioneel is in verhouding tot het risico op herhaling van frauduleuze praktijken.

Wat betreft de opmerking van de Raad van State aangaande een ongelijke behandeling van huwelijkskandidaten die dezelfde domicilie behouden, dient verduidelijkt te worden dat in beide hypothesen de melding van de weigering in het dossier van de betrokkenen blijft. Het enige verschil bestaat erin dat deze melding na vijf jaar niet langer expliciet wordt overgemaakt. Zolang de informatisering van de burgerlijke stand niet gerealiseerd

aux officiers de l'état civil de sortir systématiquement et automatiquement la mention du dossier après cinq ans, instaurerait une charge administrative disproportionnée.

L'alinéa 6, qui devient l'alinéa 7, est complété par une disposition qui prévoit que le recours introduit contre le refus ainsi que toute décision le déclarant fondé ou le rejetant sont également communiqués selon les mêmes modalités aux officiers de l'état civil de la commune d'inscription ou de la commune où a lieu la nouvelle inscription du ou des futurs époux. Les arrêtés d'exécution prévoient l'effacement de l'information dès que le recours introduit contre le refus de mariage aura été déclaré fondé dans une décision définitive.

Art. 3

La nouvelle réglementation entrera en vigueur à une date fixée par le Roi. Le ministre de l'Intérieur aura ainsi la possibilité d'apporter les modifications nécessaires dans la réglementation relative aux registres de la population.

Telle est, Mesdames et Messieurs, la portée du projet que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à votre approbation.

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

is, zou een verplichting ten aanzien van ambtenaren van de burgerlijke stand om systematisch en automatisch de melding uit het dossier te verwijderen na vijf jaar, een disproportionele administratieve last vormen.

Het zesde lid, dat het zevende lid wordt, wordt aangevuld met een bepaling die erin voorziet dat ook het beroep dat wordt ingesteld tegen de weigering alsook iedere beslissing die het beroep gegrond verklaard of afwijst, op dezelfde manier meegedeeld wordt aan de ambtenaren van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving of nieuwe inschrijving van de aanstaande echtgenoot of echtgenoten. De uitvoeringsbesluiten zullen erin voorzien dat de informatie wordt gewist van zodra het beroep dat werd ingesteld tegen de huwelijksweigering bij een definitieve beslissing gegrond werd verklaard.

Art. 3

De nieuwe regeling zal in werking treden op een door de Koning te bepalen datum. Dit moet de minister van Binnenlandse Zaken de mogelijkheid bieden de nodige wijzigingen aan te brengen in de reglementering op de bevolkingsregisters.

Dit is, Dames en Heren, de draagwijdte van het ontwerp dat de Regering de eer heeft u ter goedkeuring voor te leggen

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi modifiant l'article 167 du Code civil**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

A l'art. 167 du Code civil, l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 5 et 6:

«Durant deux ans à dater du jour du refus, l'officier de l'état civil de la commune où l'un des intéressés est inscrit au registre de population, des étrangers ou d'attente, en informe l'officier de l'état civil de la commune où celui-ci est ultérieurement inscrit au registre de population, des étrangers ou d'attente, en insérant cette information dans le dossier de l'intéressé.».

Art. 3

La présente loi entre en vigueur le premier jour du deuxième mois qui suit celui au cours duquel elle aura été publiée au *Moniteur belge*.

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet tot wijziging van artikel 167 van het Burgerlijk Wetboek**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 167 van het Burgerlijk wetboek wordt het volgende lid ingevoegd tussen het vijfde en het zesde lid:

«De ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar één van de betrokkenen zijn inschrijving heeft in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister, licht, gedurende een termijn van twee jaar te rekenen vanaf de dag van de weigering, de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar hij nadien zijn inschrijving heeft in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister hierover in, door deze informatie in te voegen in het dossier van de betrokkene.».

Art. 3

Deze wet treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand na die waarin zij is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT N° 38.429/2

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par la Vice-Première Ministre et Ministre de la Justice, le 17 mai 2005, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi «modifiant l'article 167 du Code civil», a donné le 8 juin 2005 l'avis suivant :

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations ci-après.

Examen de l'avant-projet

1. Comme l'explique l'exposé des motifs, l'avant-projet de loi vise

«(...) à assurer une transparence entre les communes en matière de refus de célébrer un mariage (...). Actuellement, en application des articles 63, § 4, alinéa 3 et 167, alinéa 5 du Code civil, les informations nécessaires (relatives au refus de célébrer mariage) sont déjà portées à la connaissance de l'officier de l'état civil de la commune d'inscription ou de résidence actuelle d'un des partenaires, si sa commune de résidence n'est pas celle où le mariage est célébré. Il n'est cependant pas prévu actuellement dans la loi qu'en cas de modification ultérieure du lieu de résidence principale de l'intéressé, la nouvelle commune d'inscription soit également informée du refus de célébrer mariage dont il a fait l'objet (...)».

L'avant-projet de loi tend à combler cette lacune dans la loi, en complétant l'article 167 du Code civil par un alinéa nouveau, aux termes duquel

«Durant deux ans à dater du jour du refus, l'officier de l'état civil de la commune où l'un des intéressés est inscrit au registre de population, des étrangers ou d'attente, en informe l'officier de l'état civil de la commune où celui-ci est ultérieurement inscrit au registre de population, des étrangers ou d'attente, en insérant cette information dans le dossier de l'intéressé».

2. Le texte en projet ne détermine pas clairement si l'obligation d'information s'imposera durant deux ans à l'officier de l'état civil ayant refusé de célébrer le mariage, ou si cette obligation incombera successivement aux officiers de l'état civil

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE NR. 38.429/2

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 17 mei 2005 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «tot wijziging van artikel 167 van het Burgerlijk Wetboek», heeft op 8 juni 2005 het volgende advies gegeven :

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het is vervangen bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het voorontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Onderzoek van het voorontwerp

1. Zoals in de memorie van toelichting wordt uitgelegd, is het voorontwerp van wet erop gericht

«(...) transparantie te verzekeren tussen de gemeenten in geval van weigering van huwelijksvoltrekking (...). Vandaag reeds wordt de nodige informatie (over de weigering om het huwelijk te voltrekken) in toepassing van de artikelen 63, § 4, derde lid en 167, vijfde lid van het Burgerlijk wetboek ter kennis gebracht van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving of van actuele verblijfplaats van de partners, indien deze op het ogenblik van de weigering niet dezelfde is als de gemeente waar het huwelijk is aangekondigd. Hiermee wordt in de wet evenwel niet voorzien dat, in geval van latere wijziging van de hoofdverblijfplaats van één van de betrokkenen, de nieuwe gemeente van inschrijving eveneens wordt ingelicht over de weigering tot huwelijksvoltrekking waarvan hij het voorwerp is geweest (...)».

Het voorontwerp van wet strekt ertoe in die leemte in de wet te voorzien door artikel 167 van het Burgerlijk Wetboek aan te vullen met een nieuw lid dat als volgt luidt:

«De ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar één van de betrokkenen zijn inschrijving heeft in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister, licht, gedurende een termijn van twee jaar te rekenen vanaf de dag van de weigering, de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar hij nadien zijn inschrijving heeft in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister hierover in, door deze informatie in te voegen in het dossier van de betrokkene».

2. In de ontworpen tekst staat niet duidelijk of de informatieplicht gedurende twee jaar geldt ten aanzien van de ambtenaar van de burgerlijke stand die geweigerd heeft om het huwelijk te voltrekken, dan wel of die plicht

des communes dans les registres desquelles les intéressés auront été inscrits pendant cette période.

Le délégué du ministre a précisé que la deuxième solution doit être retenue. Le dispositif devrait être remanié afin de l'exprimer plus clairement.

3. Le nouvel alinéa en projet de l'article 167 du Code civil prévoit que l'officier de l'état civil de la commune où l'un des intéressés est inscrit au registre de la population, des étrangers ou d'attente, informe l'officier de l'état civil de la commune où celui-ci est ultérieurement inscrit dans l'un de ces registres, «en insérant l'information dans le dossier de l'intéressé».

La référence à un «dossier» dans un article du Code civil se conçoit mal et n'apparaît dès lors pas souhaitable. L'article 167 actuel du Code civil ne fait d'ailleurs aucunement mention d'un tel dossier.

Si l'auteur de l'avant-projet entend néanmoins recourir à un dossier pour transmettre l'information du refus de l'officier d'état civil de célébrer le mariage en cas de changement de résidence principale, il conviendrait de savoir de quel dossier il s'agit.

Le délégué du ministre a indiqué que n'était en tout cas pas visé le «dossier du mariage» au sens de la circulaire du Ministre de la Justice du 17 décembre 1999 relative à la loi du 4 mai 1999 modifiant certaines dispositions relatives au mariage.

La question se pose donc de savoir s'il s'agit d'un autre dossier déjà existant ou d'un dossier nouveau, sous quelle forme celui-ci sera établi et conservé (format papier ou informatisé ?), quels documents ou pièces il comportera (seront-ce les documents et pièces de l'actuel «dossier du mariage» auxquels s'en ajouteraient d'autres tels la mention de l'action éventuelle du Parquet, les recours éventuels introduits par les intéressés ?), qui sera habilité à le consulter, quel sera son encadrement juridique et si une circulaire administrative sera élaborée à cet effet.

En tout état de cause, si le dossier ainsi constitué et le traitement de celui-ci répondent à la définition de l'article 1er, § 3, et de l'article 3 de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel, il y a lieu d'appliquer cette loi dans toutes ses dispositions et de recueillir l'avis de la Commission de la protection de la vie privée.

4. L'obligation d'information que crée la disposition en projet est mise à charge de l'officier d'état civil pendant deux ans.

achtereenvolgens geldt voor de ambtenaren van de burgerlijke stand van de gemeenten waar de betrokkenen gedurende die periode in de registers ingeschreven zullen zijn.

De gemachtigde van de minister heeft verduidelijkt dat voor de tweede oplossing moet worden gekozen. Het dispositief zou moeten worden herwerkt om die oplossing duidelijker tot uiting te laten komen.

3. Het nieuwe ontworpen lid van artikel 167 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar één van de betrokkenen in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister is ingeschreven, de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar deze nadien in één van die registers wordt ingeschreven, op de hoogte brengt «door de informatie in te voegen in het dossier van de betrokkene».

Het is niet goed denkbaar dat in een artikel van het Burgerlijk Wetboek naar een «dossier» wordt verwezen. Die verwijzing is dus niet wenselijk. In het huidige artikel 167 van het Burgerlijk Wetboek wordt overigens helemaal niet naar zo'n dossier verwezen.

Als de steller van het voorontwerp evenwel met een dossier wil werken om, in geval van verandering van hoofdverblijfplaats, mee te delen dat de ambtenaar van de burgerlijke stand geweigerd heeft om het huwelijk te voltrekken, zou men moeten weten om welk dossier het gaat.

De gemachtigde van de minister heeft opgemerkt dat in geen geval wordt bedoeld op het «huwelijksdossier» in de zin van de circulaire van de Minister van Justitie van 17 december 1999 inzake de wet van 4 mei 1999 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende het huwelijk.

Bijgevolg rijst de vraag of het om een ander reeds bestaand dossier, dan wel om een nieuw dossier gaat en in welke vorm dat zal worden opgemaakt en bewaard (op papier of op computer?), welke documenten of stukken het zal bevatten (de documenten en stukken van het huidige «huwelijksdossier» waaraan andere worden toegevoegd, zoals de vermelding van het eventuele optreden van het parket, de beroepen die de betrokkenen eventueel hebben ingesteld?), wie het zal mogen inkijken, onder welke juridische regeling het zal vallen en of daaromtrent een administratieve circulaire zal worden uitgewerkt.

Hoe dan ook, als het aldus opgemaakte dossier en de behandeling ervan in overeenstemming zijn met de definitie van artikel 1, § 3, en artikel 3, van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, moeten alle bepalingen van die wet worden toegepast en moet het advies worden ingewonnen van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

4. De informatieplicht die bij de ontworpen bepaling in het leven wordt geroepen, geldt ten opzichte van de ambtenaar van de burgerlijke stand gedurende twee jaar.

La question se pose de savoir s'il en résulte que la donnée qui fait l'objet de cette obligation ne peut être conservée que pendant ces deux années. Dans l'affirmative, il conviendrait que l'auteur de l'avant-projet puisse justifier des raisons ayant déterminé la fixation de ce délai.

Il y aurait également lieu de prévoir quel sera le sort de cette donnée à l'issue du délai de deux ans : sera-t-elle détruite et sinon, pourra-t-elle encore être invoquée dans le cadre d'un refus de célébrer un mariage ?

À cet égard, l'attention de l'auteur de l'avant-projet est attirée sur la différence de traitement qui pourrait exister entre :

- une personne qui maintient sa résidence principale dans la même commune dont l'administration continuera à pouvoir disposer, au-delà des deux ans, de la donnée non détruite alors que l'obligation d'information portant sur cette donnée a disparu;
- et la personne qui établit sa résidence principale dans une autre commune deux ans après le refus de célébrer le mariage, ce dont l'officier d'état civil n'aura pas connaissance, l'obligation d'information étant éteinte.

Cette différence de traitement doit être justifiée.

La chambre était composée de

Messieurs

Y. KREINS, président de chambre,
J. JAUMOTTE,

Madame

M. BAGUET, conseillers d'État,

Monsieur

H. BOSLY, assesseur de la section de législation,

Madame

B. VIGNERON, greffier.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur chef de section.

LE GREFFIER, LE PRÉSIDENT,
B. VIGNERON Y. KREINS

De vraag rijst of daaruit volgt dat de verplicht mee te delen informatie slechts gedurende die twee jaar mag worden bewaard. Als dat zo is, zou de steller van het voorontwerp moeten kunnen wettigen waarom die termijn wordt opgelegd.

Er zou ook moeten worden bepaald wat er na afloop van de termijn van twee jaar met die informatie zal geschieden: zal ze worden vernietigd en zo niet, kan ze nog worden ingeroepen in het kader van een weigering tot huwelijksvoltrekking?

In dat verband wordt de steller van het voorontwerp erop attent gemaakt dat er een verschil in behandeling zou kunnen bestaan tussen:

- iemand die zijn hoofdverblijfplaats behoudt in dezelfde gemeente waar het bestuur, na de termijn van twee jaar, over de niet-vernietigde informatie zal kunnen blijven beschikken, terwijl de verplichting om die informatie mee te delen vervallen is;
- en iemand die zijn hoofdverblijfplaats vestigt in een andere gemeente, twee jaar na de weigering tot huwelijksvoltrekking waarvan de ambtenaar van de burgerlijke stand niet op de hoogte zal zijn, aangezien de informatieplicht vervallen is.

Dat verschil in behandeling moet worden gewettigd.

De kamer was samengesteld uit

de Heren

Y. KREINS, kamervoorzitter,
J. JAUMOTTE,

Mevrouw

M. BAGUET, staatsraden,

de Heer

H. BOSLY, assessor van de afdeling wetgeving,

Mevrouw

B. VIGNERON, griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. REGNIER, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,
B. VIGNERON Y. KREINS

PROJET DE LOI

ALBERT II, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRETE ET ARRETONS:

Notre ministre de la Justice est chargée de présenter en Notre nom aux Chambres législatives et de déposer à la Chambre des Représentants le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

A l'article 167 du Code civil, restauré par la loi du 4 mai 1999 et modifié par la loi du 1er mars 2000, sont apportées les modifications suivantes :

1° l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 5 et 6 :

«Durant cinq ans à dater du jour du refus, l'officier de l'état civil de la commune d'inscription de l'un des intéressés au registre de population, des étrangers ou d'attente qui a refusé de célébrer le mariage ou à qui un tel refus a été notifié conformément à l'alinéa précédent, en informe l'officier de l'état civil de la commune où celui-ci est ultérieurement inscrit au registre de population, des étrangers ou d'attente, en insérant cette information dans le dossier de l'intéressé visé à l'article 7, § 6, de l'arrêté royal du 16 juillet 1992 relatif aux registres de la population et au registre des étrangers. La même obligation incombera successivement aux officiers de l'état civil des communes dans les registres desquelles les intéressés sont inscrits ultérieurement.».

WETSONTWERP

ALBERT II, KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Justitie.

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze minister van Justitie is ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 167 van het Burgerlijk wetboek, hersteld bij de wet van 4 mei 1999 en gewijzigd bij de wet van 1 maart 2000, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het volgende lid wordt ingevoegd tussen het vijfde en het zesde lid:

«De ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving van één van de betrokkenen in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister die de huwelijksvoltrekking heeft geweigerd of die van die weigering in kennis werd gesteld overeenkomstig het vorige lid, licht, gedurende een termijn van vijf jaar te rekenen vanaf de dag van de weigering, de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar hij nadien zijn inschrijving heeft in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister hierover in, door deze informatie in te voegen in het dossier van de betrokkene bedoeld in artikel 7, § 6, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister. Dezelfde verplichting geldt achtereenvolgens voor de ambtenaren van de burgerlijke stand van de gemeenten waar betrokkenen later in die registers worden ingeschreven.».

2° l'alinéa 6, qui devient l'alinéa 7, est complété comme suit :

«Le recours ainsi que toute décision déclarant le recours fondé ou le rejetant sont portés, selon les mêmes modalités que celles prévues aux alinéas 5 et 6, à la connaissance de l'officier de l'état civil de la commune d'inscription au registre de la population, au registre des étrangers ou au registre d'attente ou de la commune de résidence actuelle en Belgique du ou des futurs époux ainsi qu'aux officiers de l'état civil des lieux de leurs inscriptions ultérieures dans ces registres.»

Art. 3

Le Roi fixe la date d'entrée en vigueur de la présente loi.

Donné à Bruxelles, le 22 mars 2006

ALBERT

PAR LE ROI :

La ministre de la Justice,

Laurette ONKELINX

2° het zesde lid, dat het zevende lid wordt, wordt aangevuld als volgt:

«Het beroep alsook iedere beslissing waarbij het beroep gegrond wordt verklaard of afgewezen, worden op dezelfde wijze als bepaald in het vijfde en het zesde lid ter kennis gebracht van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister of van de actuele verblijfplaats in België van de aanstaande echtgenoot of echtgenoten alsmede aan de ambtenaren van de burgerlijke stand waar zij later in die registers ingeschreven zijn.»

Art. 3

Deze wet treedt in werking op een door de Koning te bepalen datum.

Gegeven te Brussel, 22 maart 2006

ALBERT

VAN KONINGSWEGE :

De minister van Justitie,

Laurette ONKELINX

ANNEXE

BIJLAGE

TEXTE DE BASE

Article 167

L'officier de l'état civil refuse de célébrer le mariage lorsqu'il apparaît qu'il n'est pas satisfait aux qualités et conditions prescrites pour contracter mariage, ou s'il est d'avis que la célébration est contraire aux principes de l'ordre public.

S'il existe une présomption sérieuse qu'il n'est pas satisfait aux conditions visées à l'alinéa précédent, l'officier de l'état civil peut surseoir à la célébration du mariage, le cas échéant après avoir recueilli l'avis du procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire dans lequel les requérants ont l'intention de contracter mariage, pendant un délai de deux mois au plus à partir de la date de mariage choisie par les parties intéressées, afin de procéder à une enquête complémentaire.

S'il n'a pas pris de décision définitive dans le délai prévu à l'alinéa précédent, l'officier de l'état civil doit célébrer le mariage, même dans les cas où le délai de six mois visé à l'article 165, § 3, est expiré.

Dans le cas d'un refus visé à l'alinéa premier, l'officier de l'état civil notifie sans délai sa décision motivée aux parties intéressées. Une copie, accompagnée d'une copie de tous documents utiles en est, en même temps, transmise au procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire dans lequel le refus a été exprimé.

Si l'un des futurs époux ou les deux ne sont pas inscrits, au jour du refus, dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente de la commune, ou n'y ont pas leur résidence actuelle, la décision de refus est également immédiatement notifiée à l'officier de l'état civil de la commune où ce futur époux ou ces futurs époux sont inscrits dans l'un de ces registres ou ont leur résidence actuelle.

TEXTE DE BASE ADAPTÉ AU PROJET

Article 167

L'officier de l'état civil refuse de célébrer le mariage lorsqu'il apparaît qu'il n'est pas satisfait aux qualités et conditions pour contracter mariage, ou s'il est d'avis que la célébration est contraire aux principes de l'ordre public.

S'il existe une présomption sérieuse qu'il n'est pas satisfait aux conditions visées à l'alinéa précédent, l'officier de l'état civil peut surseoir à la célébration du mariage, le cas échéant après avoir recueilli l'avis du procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire dans lequel les requérants ont l'intention de contracter mariage, pendant un délai de deux mois au plus à partir de la date de mariage choisie par les parties intéressées, afin de procéder à une enquête complémentaire.

S'il n'a pas pris de décision définitive dans le délai prévu à l'alinéa précédent, l'officier de l'état civil doit célébrer le mariage, même dans les cas où le délai de six mois visé à l'article 165, § 3, est expiré.

Dans le cas d'un refus visé à l'alinéa premier, l'officier de l'état civil notifie sans délai sa décision motivée aux parties intéressées. Une copie, accompagnée d'une copie de tous documents utiles en est, en même temps, transmise au procureur du Roi de l'arrondissement judiciaire dans lequel le refus a été exprimé.

Si l'un des futurs époux ou les deux ne sont pas inscrits, au jour du refus, dans les registres de la population, le registre des étrangers ou le registre d'attente de la commune, ou n'y ont pas leur résidence actuelle, la décision de refus est également immédiatement notifiée à l'officier de l'état civil de la commune où ce futur époux ou ces futurs époux sont inscrits dans l'un de ces registres ou ont leur résidence actuelle.

Durant cinq ans à dater du jour du refus, l'officier de l'état civil de la commune d'inscription de l'un des intéressés au registre de population, des étrangers ou d'attente qui a refusé de célébrer le mariage ou à qui un tel refus a été notifié conformément à l'alinéa précédent, en informe l'officier de l'état ci-

BASISTEKST

Artikel 167

De ambtenaar van de burgerlijke stand weigert het huwelijk te voltrekken wanneer blijkt dat niet is voldaan aan de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen aangaan, of indien hij van oordeel is dat de voltrekking in strijd is met de beginselen van de openbare orde.

Indien er een ernstig vermoeden bestaat dat niet is voldaan aan de in het vorige lid gestelde voorwaarden kan de ambtenaar van de burgerlijke stand de voltrekking van het huwelijk uitstellen, na eventueel het advies van de procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement waarin de verzoekers voornemens zijn te huwen te hebben ingewonnen, gedurende ten hoogste twee maanden vanaf de door belanghebbende partijen vooropgestelde huwelijksdatum, teneinde bijkomend onderzoek te verrichten.

Indien hij binnen de in vorig lid gestelde termijn nog geen definitieve beslissing heeft genomen, dient de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk te voltrekken, zelfs in die gevallen waar de in artikel 165, § 3 bedoelde termijn van zes maanden reeds is verstreken.

In geval van een weigering zoals bedoeld in het eerste lid, brengt de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn met redenen omklede beslissing zonder verwijl ter kennis van de belanghebbende partijen. Tezelfdertijd wordt een afschrift hiervan, samen met een kopie van alle nuttige documenten, overgezonden aan de procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement waarin de weigering plaatsvond.

Indien één van de aanstaande echtgenoten of beiden op de dag van de weigering hun inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister of hun actuele verblijfplaats niet hebben binnen de gemeente, wordt de weigeringsbeslissing tevens onmiddellijk ter kennis gebracht van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving in een van deze registers of van de actuele verblijfplaats in België van deze aanstaande echtgenoot of echtgenoten.

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET ONTWERP

Artikel 167

De ambtenaar van de burgerlijke stand weigert het huwelijk te voltrekken wanneer blijkt dat niet is voldaan aan de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen aangaan, of indien hij van oordeel is dat de voltrekking in strijd is met de beginselen van de openbare orde.

Indien er een ernstig vermoeden bestaat dat niet is voldaan aan de in het vorige lid gestelde voorwaarden kan de ambtenaar van de burgerlijke stand de voltrekking van het huwelijk uitstellen, na eventueel het advies van de procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement waarin de verzoekers voornemens zijn te huwen te hebben ingewonnen, gedurende ten hoogste twee maanden vanaf de door belanghebbende partijen vooropgestelde huwelijksdatum, teneinde bijkomend onderzoek te verrichten.

Indien hij binnen de in vorig lid gestelde termijn nog geen definitieve beslissing heeft genomen, dient de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk te voltrekken, zelfs in die gevallen waar de in artikel 165, § 3 bedoelde termijn van zes maanden reeds is verstreken.

In geval van een weigering zoals bedoeld in het eerste lid, brengt de ambtenaar van de burgerlijke stand zijn met redenen omklede beslissing zonder verwijl ter kennis van de belanghebbende partijen. Tezelfdertijd wordt een afschrift hiervan, samen met een kopie van alle nuttige documenten, overgezonden aan de procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement waarin de weigering plaatsvond.

Indien één van de aanstaande echtgenoten of beiden op de dag van de weigering hun inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister of hun actuele verblijfplaats niet hebben binnen de gemeente, wordt de weigeringsbeslissing tevens onmiddellijk ter kennis gebracht van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving in een van deze registers of van de actuele verblijfplaats in België van deze aanstaande echtgenoot of echtgenoten.

De ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving van één van de betrokkenen in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister die de huwelijksvoltrekking heeft geweigerd of die van die weigering in kennis werd gesteld overeenkomstig het vorige lid, licht, gedurende een ter-

Le refus de l'officier de l'état civil de célébrer le mariage est susceptible de recours par les parties intéressées pendant un délai d'un mois suivant la notification de sa décision, devant le tribunal de première instance.

vil de la commune où celui-ci est ultérieurement inscrit au registre de population, des étrangers ou d'attente, en insérant cette information dans le dossier de l'intéressé visé à l'article 7, § 6, de l'arrêté royal du 16 juillet 1992 relatif aux registres de la population et au registre des étrangers. La même obligation incombera successivement aux officiers de l'état civil des communes dans les registres desquelles les intéressés sont inscrits ultérieurement.

Le refus de l'officier de l'état civil de célébrer le mariage est susceptible de recours par les parties intéressées pendant un délai d'un mois suivant la notification de sa décision, devant le tribunal de première instance.

Le recours ainsi que toute décision déclarant le recours fondé ou le rejetant sont portés, selon les mêmes modalités que celles prévues aux alinéas 5 et 6, à la connaissance de l'officier de l'état civil de la commune d'inscription au registre de la population, au registre des étrangers ou au registre d'attente ou de la commune de résidence actuelle en Belgique du ou des futurs époux ainsi qu'aux officiers de l'état civil des lieux de leurs inscriptions ultérieures dans ces registres.

Tegen de weigering door de ambtenaar van de burgerlijke stand om het huwelijk te voltrekken, kan door belanghebbende partijen binnen de maand na de kennisgeving van zijn beslissing beroep worden aangetekend bij de rechtbank van eerste aanleg.

mijn van vijf jaar te rekenen vanaf de dag van de weigering, de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar hij nadien zijn inschrijving heeft in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister hierover in, door deze informatie in te voegen in het dossier van de betrokkene bedoeld in artikel 7, § 6, van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister. Dezelfde verplichting geldt achtereenvolgens voor de ambtenaren van de burgerlijke stand van de gemeenten waar betrokkenen later in die registers worden ingeschreven.

Tegen de weigering door de ambtenaar van de burgerlijke stand om het huwelijk te voltrekken, kan door belanghebbende partijen binnen de maand na de kennisgeving van zijn beslissing beroep worden aangetekend bij de rechtbank van eerste aanleg.

Het beroep alsook iedere beslissing waarbij het beroep gegrond wordt verklaard of afgewezen, worden op dezelfde wijze als bepaald in het vijfde en het zesde lid ter kennis gebracht van de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente van inschrijving in het bevolkings-, vreemdelingen- of wachtregister of van de actuele verblijfplaats in België van de aanstaande echtgenoot of echtgenoten alsmede aan de ambtenaren van de burgerlijke stand waar zij later in die registers ingeschreven zijn.